

Польські періодичні видання як джерело до бібліографії Львівської політехніки міжвоєнного періоду

Козел Надія Володимирівна

Бібліотекар НТБ Національного університету «Львівська політехніка»,

email: nadin@gmail.com

Однією з яскравих сторінок суспільно-політичного та культурного життя Галичини ХХ ст. була історія Львівської політехніки, важливого науково-дослідного та культурного закладу на західноукраїнських землях, який за роки свого існування став потужним інтелектуальним центром, осередком національної культури. Тому виникла ідея створення до 170-річчя від заснування цього навчального закладу фундаментального бібліографічного покажчика, який би цілісно відображав всю історію розвитку Львівської політехніки від першого року її заснування до сьогодення. Роботу над його укладанням було розпочато у 2009 році співробітниками відділу наукової бібліографії, завданням якого є з достатньою вичерпаністю зібрати та узагальнити доступні друковані матеріали, що в комплексі могли б відобразити всі періоди діяльності навчального закладу.

Даний період було обрано аж ніяк не випадково. Адже розвиток і діяльність навчальних закладів в умовах, коли студентами університетів у Польщі могли стати лише ті кандидати, які були польськими громадянами й служили у польській армії. Тим самим українська університетська молодь, яка брала участь у національно-визвольних змаганнях, воювала в лавах УГА, не мала змоги продовжувати й закінчувати свої студії ні у Львові, ні взагалі у Польщі.

Слід зазначити, що вже робилися перші спроби укладання бібліографічного покажчика історії Львівської Політехніки та лише в стислих рамках. Насамперед, це бібліографічний

Друга науково практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства», 23 вересня 2010 р, Львів, Україна

показчик «Львівська Політехніка на сторінках періодичних видань (1950–1975)», що вийшов друком 1997 року, укладач Ключенко І. Ш. У даному виданні було відображено основні публікації про розвиток навчального закладу цього періоду у львівській пресі.

Дана стаття відобразатиме 15 – річний період розвитку історії Львівської політехніки (1920-1935 pp.) на сторінках польськомовних періодичних видань «Gazeta Lwowska» та «Kurjer Lwowski».

Газети, як періодичні видання, – щоденні, та ті, що виходили кілька разів на тиждень, покликані висвітлювати поточні події, подавати поточну інформацію з різних сфер суспільного життя. Подібно до того, як на сході України переважала періодика російськомовна, на заході під Австрією – польськомовна періодика в Галичині та угорськомовна – на Закарпатті. Тому цілком зрозуміло, що дослідник історії як на початку ХХ століття, так і міжвоєнних років не може обходитися у таких комплексних дослідженнях без польськомовних партійних («Kurjer Lwowski», «Praca», «Słowo Polskie»), професійних («Czasopiśmo Techniczne» «Muzeum»), освітньо-наукових (Kwartalnik Historyczny) видань Галичини, в яких містилася значна частина інформації з питань українського життя та краю.

Звичайно, що основний масив періодичних видань зберігається у бібліотечних фондах науково-технічної бібліотеки, які мають науково-технічне спрямування. Це такі друковані видання як «Czasopiśmo Techniczne», «Przegląd Techniczny», «Аудиторія», над відбором відомостей з яких працюють кваліфіковані співробітники бібліотеки. Але є періодичні видання, які з тих чи інших поважних причин до фондів НТБ не потрапили. Невелика кількість матеріалів зосереджена в архівах міста Львова, зокрема, в Центральному державному історичному архіві України у Львові, партійних та галузевих. Це різноманітні протоколи засідань і постанови Сенату Львівської політехніки, списки студентів. Тим не менше,

Друга науково практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства», 23 вересня 2010 р, Львів, Україна

не випадково були обрані «Gazeta Lwowska» та «Kurjer Lwowski», які, власне, з польської преси Східної Галичини були свого часу популярнішими, і мали інформаційно-політичне спрямування.

«Gazeta Lwowska», яка вважається офіційною проурядовою газетою Галичини прославилась як одне із найдавніших щоденних польських видань (1811-1944), хоч на початках становила радше підбірку офіційних повідомлень біржових новин та приватних оголошень. Згодом, цей інформаційний орган подавав вісті з усієї Європи. Провівши детальний контент-аналіз видань, можна стверджувати, що саме у цих газетах містилося доволі багато «індиферентної» з точки зору політичного забарвлення інформації про життя польської громади міста. Центральними публікаціями газет були розлогі аналітичні статті, в яких порушувалися важливі актуальні питання регіону. Та на загал, вони уповні віддзеркалювали тенденції періодики свого часу. Як і кожна інформаційна газета, що виходила в той час, на початках публікували розділи, що висвітлювали новини з-за кордону (wiadomości zagraniczne) та в країні (wiadomości krajowe). Пізніше існувала окрема рубрика «Ukrainika», де вміщувалися повідомлення про місцеві події у Львові та на Східній Україні.

Саме в рубриках «Kronika», «Sprawy Akademickie», «Wiadomości bieżące», «Co dzień niesie ?» знаходимо матеріали, які мають інформаційний (повідомлення, замітка) чи аналітичний (стаття) характер.

На сторінках цих видань можна зустріти матеріали інформаційного характеру про важливі події, що відбувалися в житті Львівської Політехніки, разом з тим траплялися ґрунтовні аналітичні статті, які могли займати сторінку. Вони намагалися висвітлювати науково-дослідну роботу вчених, навчальний процес, громадську діяльність вчених та студентів, матеріально-технічну забезпеченість, культурне життя в усіх його проявах та інші аспекти з життя навчального закладу. Більша частина

Друга науково практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства», 23 вересня 2010 р, Львів, Україна

матеріалів писалася у пізнавальному ключі. Тому знайдена інформація подає чимало цікавих відомостей і заслуговує на пильну увагу дослідника.

Першу згадку про Технічну академію знаходимо в 115 номері «Gazety Lwowskiej» за 1844 рік, в якій йдеться про перший вступний рік до Технічної Академії та вимоги зарахування до вищої школи [1]. Інша, не менш важлива інформація містить постанову про призначення на посаду директора Технічної академії у Львові Флориана Шіндлера [2].

На сторінках видання «Gazety Lwowskiej» можна виділити дві важливі проблеми, які часто порушувалися на сторінках даного видання. Це слабка матеріально-технічна забезпеченість закладу: брак приміщень та брак місця для студентів. Поряд з цим висвітлюється тема запровадження у вищих навчальних закладах, зокрема на Львівській політехніці «Numerus klausus» (обмеження прийому студентів національних меншин). Це нововведення торкалося факультетів, що користувалися абітур'єнтською популярністю та найбільше задовольняли їхні інтереси. Такий факт ми маємо змогу спостерігати на прикладі механічного відділу. В першому півріччі 1922/1923 рр. виявилася значна кількість студентів, які не мали змоги проходити практичні заняття, що було пов'язано з браком місць в майстернях. Велика надія керівництва покладалася на передачу цілого будинку в'язниці для жінок ім. св. Марії Магдалини, що вирішило б певні проблеми з приміщеннями. (У 1928 р. цю проблему нарешті було вирішено: на цьому місці сьогодні знаходиться корпус № 11 Львівської політехніки). Наступного року прийом заяв було обмежено до 50 студентів[3].

Заслуговує на увагу проект II Дому техніків, будівництво якого розпочалося у квітні 1922 р. і який досить часто висвітлювався на сторінках газет. Така потреба впливала з фатальних житлових питань. Із перших на цю тему статей впливає, що студенти Політехніки самі стали ідейними ініціаторами проекту [4]. Звітуючись публічно перед

Друга науково практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства», 23 вересня 2010 р, Львів, Україна

громадськістю міста в 1932 році комітет будівництва II Дому техніків, який був створений з ініціативи громадськості та тої ж таки технічної молоді, розписав усі кошти, які було використано при будівництві. В статті зазначається, що ініціативний та прогресивний дух технічної молоді Львова і самовіддана праця громадськості в такий непростий період це чинники, які втілили в життя звичайний та водночас непростий для того часу задум. Така будівля стала необхідною візитною карткою тогочасного Львова [5].

Як видно із заміток, які поміщувалися на сторінках цих газет, актуальним аспектом історії нинішнього університету залишалось питання національних взаємовідносин у його стінах. Спочатку відбувалося змагання за надання цьому навчальному закладові польського характеру, потім йшла напружена боротьба українців за реалізацію ідеї окремого українського університету у Львові. Траплялися випадки, коли професор за побажанням молоді визначав окремі місця для студентів поляків, а окремі – для євреїв. В черговий раз, прикрі інциденти відбулися, коли студенти-християни прийняли ухвалу звернутися до одного з професорів з проханням про новий перерозподіл місць християнської молоді від єврейської на релігійному ґрунті. В таких випадках всі повноваження із вирішення конфліктів брала на себе адміністрація та Сенат Політехніки [6]. Ректором та деканами відділів такі розпорядження анулювалися. На ґрунті таких упереджених суперечок виникали та загострювалися нові конфлікти, які відразу отримували широкий розголосок у пресі [7]. Міністерство освіти, знаючи, які настрої панують у вищих польських закладах серед молодіжних студентських середовищ, не тільки не намагалось залагодити ситуації, а навпаки займало нейтральну позицію чи провокувало нові конфлікти.

Дізнаємося про внутрішню роботу та діяльність окремих відділів, у таких статтях міститься чимало відомостей про історію їх виникнення. Зазвичай, такі матеріали публікувалися

Друга науково практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства», 23 вересня 2010 р, Львів, Україна

до «круглих дат», приурочені певним видатним подіям чи окремому зібранню, з'їзду тощо [8]. Спеціальні курси лекцій та технічні виклади, які організовували та впроваджували насамперед для студентів відділу інженерії та будівництва, а також інших спеціальностей знайомили з найновішими досягненнями в галузі техніки: з особливостями житлового будівництва та прокладання доріг – теми, які на сьогодні не втратили своєї актуальності [9].

Траплялися і курйозні випадки, коли формально відділи існували, але їх робота так і не розпочалася. Яскравим прикладом такого відділу у Львівській політехніці можна назвати існування військового відділу. Було затверджено викладацький склад (переважно із офіцерів), приблизно 25 слухачів записалися на навчання, але лекційні заняття так і не розпочалися. Пояснювалося це тим, що лектори були недостатньо підготовлені до викладання предметів [10].

Унікальною за своїм змістом є відозва ректора Політехніки. В публікації Ректорат звертається з вказівками до родичів, опікунів кандидатів на вступні іспити та інформує, що буде притримуватися неупереджених поглядів при оцінці кандидатів і намагатиметься виключити при вступі будь-які впливи (особливо приватні). А листи з проханнями протекції для учнів будуть розцінювати як просування кандидатів слабких, нездатних самостійно підготуватися до навчання [11].

У зв'язку з розширенням навчального закладу, утворенням нових кафедр зростала чисельність викладацького складу, що мало позитивний вплив на якість підготовки інженерних кадрів, збільшення кількості науковців. Знаходимо матеріали, в яких міститься інформація про отримання та присвоєння ступенів докторів технічних наук. За особливі заслуги в ці роки було присвоєно почесні звання докторів технічних наук таким професорам як: І. Мосціцькому, К. Скибінському та багатьом іншим працівникам закладу [12]. За роки панування Польщі 15 осіб з викладацького персоналу обиралися ректорами Львівської

Друга науково практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства», 23 вересня 2010 р, Львів, Україна

політехніки. Серед них відомими були : у 1921/1922 рр. професор М. Губер, в 1929/1930 рр. – К. Вейгель, 1930/1931 рр. – проф. К. Бартель, в 1931/1932, проф. Г. Сокольніцький, прізвища яких неодноразово можна зустріти на сторінках часописів [13]. Політиками національного масштабу стали професори Львівської Політехніки : Казімеж Бартель, який у 1926/1930 рр. тричі був прем'єр-міністром Польщі, а Ігнацій Мосціцький – 1926/1939 – президентом Польської держави [14]. Правда, в газетах не знайдемо статей чи окремих заміток самих професорів чи науковців Політехніки. Такі публікації займали місце в періодичних фахових виданнях. Їхні статті видавалися у технічних часописах: «Czasopiśmo Techniczne», «Życie techniczne», «Czasopys techniczne».

У складних умовах санаційного режиму, коли політика уряду була спрямована на обмеження громадських прав та свобод, організовувалися українські суспільно–політичні угруповання. Значна частина, здебільшого студенти української національності брали участь у нелегальній діяльності, належали до підпільної Української Військової Організації (УВО), згодом Організації Українських Націоналістів (ОУН). Членами ОУН стали такі студенти Львівської політехніки як Степан Бандера, в майбутньому крайовий провідник ОУН, Роман Шухевич, головний командир УПА з 1943 року, Іван Малюца, Катерина Зарицка. Вони спільно зі студентами університету організовували акції протесту проти терору польських властей. В середині вересня 1930 року польська поліція розпочала кампанію пацифікації («умиротворення»). Репресіям була піддана значна частина українських студентів Політехніки. Польські владні структури звинувачували їх у причетності до виступів УВО та ОУН. Одна із статей подає матеріали про Є. Врецьону, який прочитав лекцію про націоналізм та серед своїх слухачів розповсюджував «Сурму» – головний видавничий орган УВО, та інші нелегальні друки. Крім того, довідуємося із статті, що той самий Є. Врецьона крім діяльності

Друга науково практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства», 23 вересня 2010 р, Львів, Україна

теоретичної, займався в лабораторії Політехніки виготовленням бомб [15].

Із часописів стала доступною інформація про випадки вибуху петард під канцелярією ректора Політехніки, що було протрактовано Сенатом як замах на ректорат та як показова демонстрація проти вищого навчального керівництва. В такому випадку було прийнято рішення вищим керівництвом у разі повторення подібного акту терору застосувати найсуворіші репресійні заходи, аж до закриття студентських товариств, а навіть їх розформування [16]. Тому надалі Сенат Політехніки, побоюючись революційної активності українського студентства, прийняв рішення про заборону політичної діяльності в установі.

Активною була і громадянська позиція викладацького складу та студентів. Неодноразово Сенат Львівської Політехніки приєднувався до загальних протестів: чи то проти порушення законних прав польського населення Верхньої Сілезії, чи солідаризуючись із акціями краківських колег [17]. Та на загальному зібранні професорів і доцентів Львівської політехніки у справі територіальної автономії Галичини та вирішенні руського питання було виявлено з їхнього боку протест такому проєктові, вважаючи його шкідливим для Речі Посполитої [18].

Заслуговує на увагу діяльність студентів Товариства Братньої Допомоги, яке свого часу було найдавнішим академічним товариством взаємодопомоги Львова (1861 р.). Під своєю егідою організовувало вечори пісні, байки, проводило добродійні бали для дітей, дохід від яких йшов на допомогу функціонування навчального закладу в непростих умовах: це і допомога у будові II Дому техніків, допомога незаможним та збіднілим студентам, які не мали змоги оплатити навчання [19]. Крім того, товариство займалося організацією підготовчих курсів до кваліфікаційних іспитів для вступників у Політехніку; керуванням поточних фінансових справ студентів; організацією товариських зустрічей із вищим адміністративним керівництвом

Друга науково практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства», 23 вересня 2010 р, Львів, Україна

закладу, пошуком працевлаштування для студентів тощо. Попри те, товариство було пропольським і за своїм спрямуванням в певній мірі було шовіністичним. Не рідко на сторінках часописів можемо спостерігати агресивні настрої до національних меншин: чи то євреїв, чи українців [20].

В окремий розділ можна згрупувати повідомлення інформаційного характеру. Це матеріали наукових з'їздів, звітів, зібрань, конкурсів, оголошень та інших повідомлень, здебільшого загальнопольського значення. Цікаву інформацію мають матеріали міжнародних з'їздів інженерів та техніків; виступи професорів та студентів, виголошення ними промов [21]. Подавалися в замітках відомості про перелік відділів (факультетів) Львівської політехніки, а також вказувався розпорядок записів на кожний відділ окремо, місце і термін складання кваліфікаційного іспиту.

Знаходимо цінне повідомлення про оголошення львівською дирекцією публічних робіт конкурсу на проект побудови Політехнічної бібліотеки у Львові. Конкурс пропонував 3 нагороди в сумі 4, 3 та 2 тис. золотих [22]. В наступній статті йдеться про зібрання представників президії міста для пришвидшення закінчення побудови політехнічної бібліотеки, що постає нагальною потребою з погляду збереження федераційної бібліотеки (близько 4000 безкоштовних технічних часописів різними мовами), яку з великими труднощами здобули для Львова польські представники на міжнародному конгресі технічної і професійної преси в Женеві 1928 року. А зволікаючи з закінченням побудови нової бібліотеки виникла загроза втрати унікальної федераційної бібліотеки Львова [23]. У 1929-1934 рр. все таки було закінчено спорудження за проектом проф. Обмінського будинку бібліотеки, фонди якої в той час вже налічували майже 80 000 томів. Сьогодні це приміщення, в якому знаходиться НТБ.

Зі сторінок газет дізнаємося, що Львівська політехніка видавала свій фаховий часопис «Życie Technickie» як орган

Друга науково практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства», 23 вересня 2010 р, Львів, Україна

польської академічної молоді всіх вищих технічних закладів Польщі [24].

Активною була боротьба студентів Політехніки за захист прав на освіту. Одним із засобів обмежень вступу у Львівську політехніку (як у всіх вищих закладах) була оплата, яку повинні були вносити всі студенти. У 1932-1933 навчальних роках вона становила 136 золотих за користування бібліотекою, внесок у фонд допомоги студентам, у фонд стипендій, вступний внесок, річна оплата, оплата за медичне обслуговування, на видання навчальних посібників тощо. Крім того, необхідно було платити за користування лабораторіями та відвідування семінарів. Коли підвищили оплату за навчання, то в цьому навчальному році з Політехніки за невчасне внесення оплати за навчання було відраховано 668 студентів. Це викликало невдоволення не лише в студентів, тому виник комітет боротьби проти надмірних оплат. Із газетних матеріалів можна простежити як саме відбувався процес захисту студентських прав, які зазнали правових обмежень через підвищення навчальних оплат в усіх навчальних закладах Львова, в тому числі і у Львівській політехніці. На загальному віче студентів-політехніків приймалися резолюції, які вимагали, щоб навчальні заклади були відкриті для навчання всіх бажаючих. Прийняті рішення про зменшення оплат за навчання викликали в адміністрації Політехніки паніку [25]. В результаті чого ректорат порушив права її автономії і допустив у приміщення поліцію, що було засуджено загальними зборами професорів 20 грудня 1935 р. Та були випадки, коли сенат Львівської політехніки займав критичну позицію до цілого ряду параграфів та проектів про вищі академічні школи [26].

Враховуючи специфіку даних періодичних видань, деякі публікації цього періоду носять тенденційний характер, оскільки висвітлюють непростий період тогочасного суспільства, на рівні національних відносин, політичних орієнтацій, культурних взаємовпливів тощо.

Друга науково практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства», 23 вересня 2010 р, Львів, Україна

Свідченням такого висновку є знайдені матеріали. До прикладу, стаття під назвою «Komunisci na Politechnice» повідомляє про активні акції студентів поляків відділу інженерії, які виступили проти комуністів та не впускали їх в залу, і підсумовує, що таким чином, академічна молодь неодноразово доказувала і захищала честь всієї Польщі [27].

Із вище поданих опрацьованих періодичних видань були зроблені деякі узагальнення. Вони стали однією із складових комплексного дослідження, а тому не претендують на вичерпність інформації чи цілковиту об'єктивність. Але такі унікальні матеріали є важливим історіографічним джерелом за допомогою якого можна дати оцінку подіям і зробити аналіз історичних процесів, що відбувалися в тогочасному суспільстві на мікрорівні, тобто на прикладі невеликого, зате насиченого подіями періоду історії Львівської політехніки.

Врешті, саме дослідження такого характеру є надзвичайно захоплюючим інтелектуальним пошуком, бо розповідає про життя та непересічних людей, неординарні випадки та взаємовідносини. Така щоденна, свого роду побутова, організаційна робота, її досвід й на сьогоднішній день не втратили своєї актуальності.

Список використаних джерел:

1. Uwiadomienie c.k. Akademii technicznej // Gazeta Lwowska. – 1844. –28 wrzesnia(№ 115). – S. 1. – (Wiadomości Krajowe).
2. Z Wiednia // Gazeta Lwowska. – 1844. – 3 grudnia(№ 143). – S. 1. – (Wiadomości Krajowe).
3. Brak miejsca na Politechnice Lwowskiej // Gazeta Lwowska. – 1923. –18 lutego (№ 39). – S. 4. – (Kronika).
4. Budowa II. Domu Techników // Kurjer Lwowski. – 1922. – 10 maja (№ 101). – S. 5.

Друга науково практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства», 23 вересня 2010 р, Львів, Україна

5. Sprawozdanie komitetu budowa II. Domu Techników // Gazeta Lwowska. – 1932. – 10 sierpnia (№ 181). – S. 5.

6. Sprawa żydowska na Politechnice // Kurjer Lwowski. – 1931. – 19 grudnia (№ 351). – S. 7. – (Sprawy akademickie).

7. Ponowne zajścia antyżydowskie na Politechnice // Gazeta Lwowska. – 1935. – 1 grudnia (№ 276). – S. 2. – (Wiadomości bieżące).

8. Koło Chemików studentów politechniki lwowskiej obchodzić będzie niebawem trzydziestolecie swej niezwykle pożytecznej działalności // Gazeta Lwowska. – 1929. – 8 listopada (№ 257). – S. 5. – (Kronika); Kurs inżynierski z zakresu gospodarki cieplnej urządzony na Politechnice lwowskiej przez Wydział mechaniczny na skutek starań Komitetu Towarzystwa politechnicznego we Lwowie // Kurjer Lwowski. – 1922. – 21 kwietnia (№ 85). – S. 5. – (Kronika).

9. Kurs wykładów technicznych we Lwowie // Gazeta Lwowska. – 1930. – 9 sierpnia (№ 182). – S. 4; Cykl wykładów technicznych z okazji Targów Wschodnich we Lwowie // Gazeta Lwowska. – 1930. – 24 sierpnia (№194). – S. 3; Staraniem Koła Pań Politechniki Lwowskiej odbędzie się wykład prof. dra Benedykta Fulińskiego pt. «O powstawaniu płci» // Gazeta Lwowska. – 1930. – 16 stycznia (№ 12). – S. 5. – (Kronika).

10. Rozrztność i nieróbstwo. Wydział wojskowy politechniki lwowskiej // Kurjer Lwowski. – 1922. – 28 kwietnia (№ 91). – S. 4.

11. Odezwa Rektora Politechniki // Kurjer Lwowski. – 1931. – (7 września) № 248. – S. 11. – (Co dzień niesie ?).

12. Prof. Skibiński doktorem nauk technicznych // Kurjer Lwowski. – 1922. – (29 stycznia) №25. – S.4. – (Kronika); Z Politechniki Lwowskiej // Gazeta Lwowska. – 1931. – (19 listopada) № 268. – S. 5. – (Kronika).

13. Rektorem Politechniki Lwowskiej na rok 1921/1922 wybrany został Dr. M. Huber // Gazeta Lwowska. – 1921. – (16 czerwca) №132. – S. 2. – (Kronika); Rezygnacja prof. Bartla ze stanowiska rektora Politechniki Lwowskiej // Gazeta Lwowska. –

Друга науково практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства», 23 вересня 2010 р, Львів, Україна

1930. – (2 października) № 227. – S. 4; Życiorys tegorocznego rektora Politechniki. J. M Rektor Dr. Weigel // Lwowski Kurjer Poranny – 1929. – (14 czerwca) № 355. – S. 4; Sukces prof. K. Weigla w Lizbonie // Gazeta Lwowska. – 1933. – (17 listopada) № 317. – S. 6; Nowy rektor Politechniki. Rektorem Politechniki Lwowskiej na rok akademicki 1931/1932 został wybrany inż. Gabrjel Sokolnicki, zwyczajny profesor urządzeń elektrycznych // Gazeta Lwowska. – 1931. – (12 czerwca) № 133. – S. 1.

14. Przyjazd dr. prof. Bartla do Lwowa // Gazeta Lwowska. – 1929. – (20 września) № 216. – S. 5. – (Kronika).

15. Bombiarze z Org. Ukraińskich Nacjonalistów // Kurjer Lwowski. – 1931. – 20 czerwca (№ 168). – S. 10. – (Z Sali sądowej).

16. Wybryki młodzieży obwiepolskiej // Gazeta Lwowska. – 1935. – 30 stycznia (№ 24). – S. 3.

17. Życzenia Politechniki Lwowskiej dla Górnego Śląska // Gazeta Lwowska. – 1921. – 10 maja (№ 104). – S. 4. – (Kronika); Strajk demonstracyjny na politechnice // Kurjer Lwowski. – 1923. – 26 marca (№ 72). – S. 4. – (Kronika).

18. Przeciw autonomji terytorialnej. Ogólne zebranie profesorów i docentów Politechniki Lwowskiej dnia 10 listopada 1921 uważa rozwiązawie sprawy ruskiej na zasadzie autonomji terytorialnej dla sztucznie Wyciętej części byłej Galicji za szkodliwe dla całej Rzeczypospolitej // Gazeta Lwowska. – 1921. – 13 listopada (№ 254). – S. 3.

19. Towarzystwo Bratniej Pomocy Studentów Politechniki Lwowskiej urządza Święcobe dla niezamożnych kolegów // Gazeta Lwowska. – 1924. – 19 kwietnia (№ 91). – S. 6. – (Kronika); Wigilja technicka // Kurjer Lwowski. – 1925. – 20 grudnia (№ 283). – S. 8. – (Kronika); Koło Pań Politechniki Lwowskiej // Kurjer Lwowski. – 1931. – 31 stycznia (№ 31). – S. 11.

20. Wykluczenie żydów z Towarystwa Bratniej Pomocy Politechniki // Gazeta Lwowska. – 1923. – 2 czerwca (№ 122). – S. 5. – (Kronika).

Друга науково практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства», 23 вересня 2010 р, Львів, Україна

21. Zjazd Inżynierów Mechaników Polskich we Lwowie // Gazeta Lwowska. – 1935. – 9 czerwca (№ 158). – S. 15.

22. Biblioteka Politechniki Lwowskiej // Gazeta Lwowska. – 1928. – 18 kwietnia (№ 90). – S. 4. – (Kronika); Konkurs na Bibliotekę Politechniki Lwowskiej // Gazeta Lwowska. – 1928. – 30 maja (№ 122). – S. 3. – (Kronika).

23. O Bibliotekę Politechniczną we Lwowie // Gazeta Lwowska. – 1931. – 4 października (№ 229). – S. 6.; Biblioteka Politechniki zagrożona ? // Kurjer Lwowski. – 1931. – 17 marca (№ 75). – S. 6.

24. «Życie Techniczne» organ Stow. asystentów, Tow. Bratniej pomocy, Kół i Związków naukow; studentów Politechniki Lwowskiej // Kurjer Lwowski. – 1922. – 19 maja (№ 109). – S. 7. – (Zapiski).

25. Uchwała Senatu Politechniki // Gazeta Lwowska. – 1932. – 26 maja (№ 118). – S. 6; Oświadczenie rektora Sokolnickiego w sprawie zawieszenia wykładów // Gazeta Lwowska. – 1932. – 26 maja (№ 118). – S. 6.

26. Stanowisko Politechniki i Uniwersytetu wobec nowego projektu ustawy o szkołach akademickich // Gazeta Lwowska. – 1932. – 20 listopada (№ 270). – S. 2.

27. Komunisci na Politechnice // Lwowski Kurjer Poranny – 1929. – 25 maja (№ 318). – S. 6